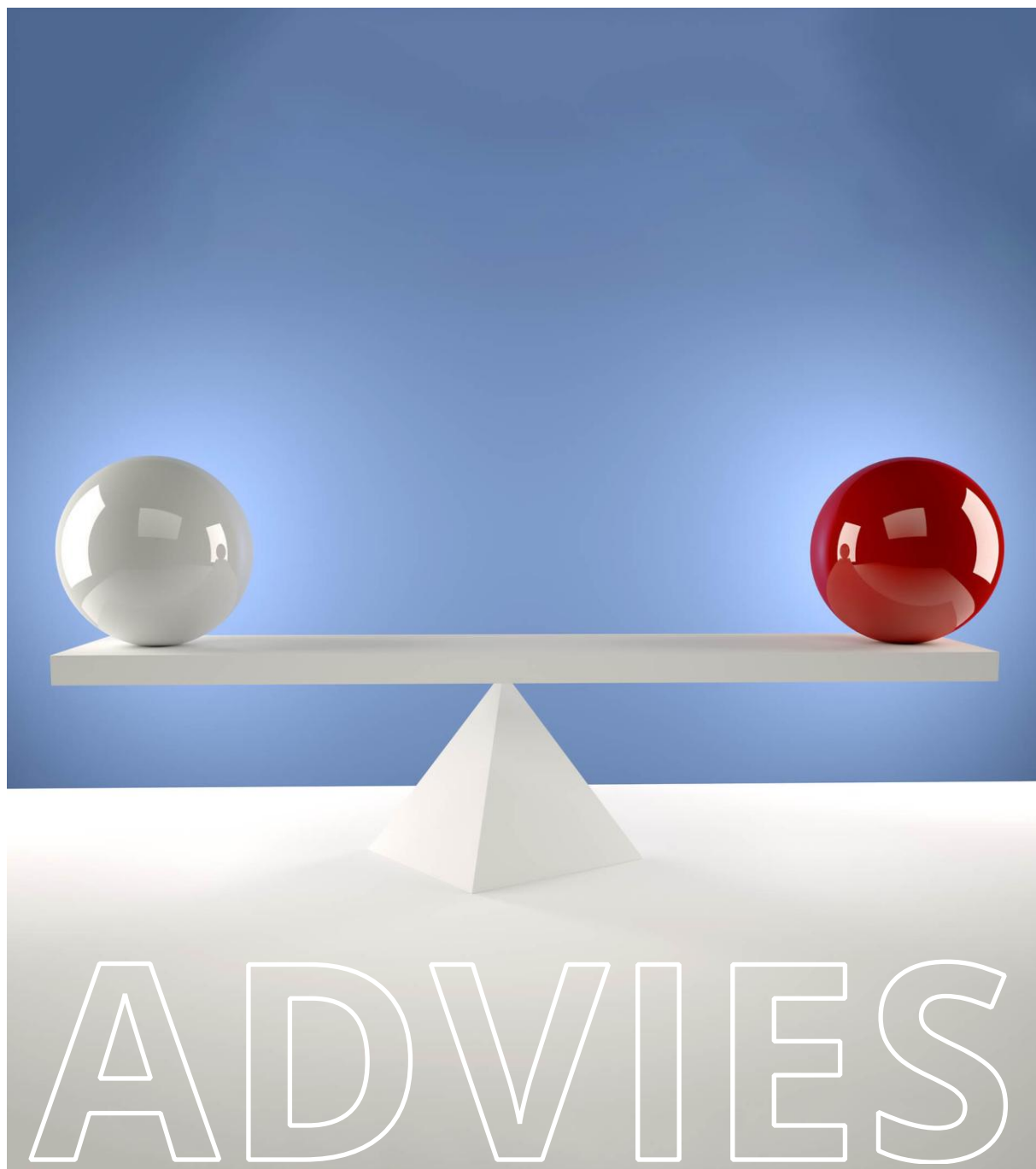

OVER HET ONTWERP VAN DECREET TOT WIJZIGING VAN DE REGELGEVING OVER DE VLAAMSE SOCIALE BESCHERMING, WAT BETREFT DE HANDHAVING

Advies van de Vlaamse Raad voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, Wetstraat 34-36, 1040 Brussel
W www.vlaamseraadwvg.be – T +32 2 209 01 11 – E info@vlaamseraadwvg.be

Adviesvraag	Voorontwerp van decreet tot wijziging van de regelgeving over de Vlaamse sociale bescherming, wat betreft de handhaving.	
Adviesvrager	Caroline Gennez - Vlaams minister van Welzijn en Armoedebestrijding, Cultuur en Gelijke Kansen	
Ontvangst adviesvraag	2 juli 2026	
Decretale opdracht	adviesfunctie	
Goedkeuring	Sectorale kamer VSB en Personen met een handicap op 15 juli 2026, bij consensus	
Contactpersoon	Annemie Nys	anys@serv.be

Inhoud

Advies	4
Situering	4
Algemene appreciatie	4
Enkele aandachtspunten	5
Veranker de herstelgerichte en proportionele benadering verder in de uitvoering	5
Zorg voor duidelijke uitvoeringsregels en een uniforme toepassing	5
Zorg voor een evenwichtige toepassing van de schorsingsregeling	6
Zorg voor een werkbare en toegankelijke uitvoering	6

Advies

Situering

Het voorontwerp van decreet wijzigt de handhavingsbepalingen binnen de Vlaamse Sociale Bescherming voor de pijlers waarvoor een derdebetalersregeling geldt. Het beoogt de bestaande handhavingsmechanismen te harmoniseren door een uniform handhavingskader in te voeren. Daartoe worden de bestaande, versnipperde handhavingsbepalingen vervangen door een nieuwe titel *Handhaving* in het decreet Vlaamse Sociale Bescherming.

Daarnaast bevat het voorontwerp een aantal gerichte wijzigingen inzake de facturatietermijn, de schorsing van zorgbudgetten bij openstaande terugvorderingen en de aanrekening van invorderingskosten bij laattijdige bewijsvoering.

Algemene appreciatie

De Vlaamse Raad WVG (hierna: de raad) staat positief tegenover de doelstelling van het voorontwerp om de handhaving binnen de Vlaamse Sociale Bescherming te versterken en zo bij te dragen aan een correcte toepassing van de regelgeving, een kwaliteitsvolle uitvoering van de verschillende tegemoetkomingen en een correcte besteding van publieke middelen. De harmonisering van de handhavingsbepalingen over de verschillende pijlers heen vormt daarbij een logische stap.

De raad waardeert dat het ontwerp niet uitsluitend inzet op sanctionering, maar ook verschillende waarborgen bevat die bijdragen aan een evenwichtige toepassing van het handhavingskader. Zo voorziet het ontwerp in een herstelgerichte aanmaning voorafgaand aan een sanctie, wordt het proportionaliteitsbeginsel expliciet verankerd en wordt duidelijk bepaald dat administratieve geldboeten niet kunnen worden doorgerekend aan de gebruiker. De raad ondersteunt deze herstelgerichte en proportionele benadering en ziet hierin een goede basis voor de verdere uitwerking van het handhavingskader.

De raad is ervan overtuigd dat het voorliggende ontwerp een belangrijke stap zet naar een meer coherent handhavingskader binnen de Vlaamse Sociale Bescherming. De hieronder geformuleerde aandachtspunten beogen deze hervorming verder te versterken door ook in de uitvoering blijvend aandacht te hebben voor proportionaliteit, rechtszekerheid, werkbaarheid en de positie van de gebruiker.

Enkele aandachtspunten

Veranker de herstelgerichte en proportionele benadering verder in de uitvoering

De raad onderschrijft de keuze om te komen tot een uniform handhavingsinstrumentarium. Tegelijk acht hij het belangrijk dat de verschillende handhavingsmaatregelen steeds proportioneel worden toegepast. Het is positief dat het ontwerp reeds voorziet in een voorafgaande aanmaning en bepaalt dat sancties worden afgestemd op de ernst, de frequentie en de omstandigheden van de inbreuk.

Bij de verdere uitwerking moeten deze principes verder worden geconcretiseerd. Daarbij moet een duidelijk onderscheid worden gemaakt tussen administratieve vergissingen, nalatigheden en ernstige of frauduleuze inbreuken, zodat de zwaarte van de sanctie steeds in verhouding staat tot de aard van de vastgestelde tekortkoming. Ook is het wenselijk dat de uitvoeringsbesluiten verduidelijken in welke situaties een aanmaning wordt toegepast en wanneer een onmiddellijke schorsing of een andere bestuurlijke maatregel aangewezen is. Dat versterkt de rechtszekerheid en de voorspelbaarheid van het nieuwe handhavingskader.

Zorg voor duidelijke uitvoeringsregels en een uniforme toepassing

Het voorontwerp laat voor verschillende onderdelen een belangrijke uitvoeringsbevoegdheid aan de Vlaamse Regering. De raad begrijpt deze keuze, maar benadrukt dat de meerwaarde van het nieuwe handhavingskader in belangrijke mate zal afhangen van een duidelijke en uniforme uitvoering. De uitvoeringsbesluiten moeten daarom voldoende duidelijkheid bieden over de concrete modaliteiten en zorgen voor een consistente toepassing door de verschillende zorgkassen en andere betrokken actoren.

Bijzondere aandacht is nodig voor de gevolgen die bestuurlijke maatregelen kunnen hebben voor lopende dossiers. Zo is het nodig dat duidelijk wordt uitgewerkt welke gevolgen een schorsing of intrekking van de erkenning van een indicatiesteller heeft voor lopende indicatiestellingen en hoe de continuïteit van deze dossiers wordt gegarandeerd. Dezelfde duidelijkheid is nodig wanneer de machtiging van een verstrekker van mobiliteitshulpmiddelen wordt geschorst of ingetrokken. Ook voor reeds lopende aanvragen of geplaatste bestellingen moet duidelijk zijn hoe de ondersteuning van de gebruiker wordt verdergezet.

Daarnaast vraagt de raad verduidelijking over de toepassing van de handhavingsmaatregelen ten aanzien van indicatiestellers die handelen binnen een erkende organisatie. Het moet duidelijk zijn in welke gevallen een administratieve geldboete of een andere maatregel betrekking heeft op de organisatie en in welke gevallen op de individuele indicatiesteller.

Tot slot vraagt de raad dat ook het toepassingsgebied van de nieuwe handhabingsbepalingen voldoende duidelijk wordt afgebakend. Voor bepaalde actoren is vandaag niet steeds duidelijk in welke hoedanigheid zij onder het handhabingskader vallen (bv. voor de organisator van het multidisciplinair overleg). De raad vraagt dat hierover in de verdere uitwerking de nodige duidelijkheid wordt geboden.

Zorg voor een evenwichtige toepassing van de schorsingsregeling

De raad begrijpt de doelstelling om openstaande terugvorderingen efficiënter te kunnen innen en misbruik van publieke middelen tegen te gaan. Tegelijk mag de toepassing van deze maatregel de finaliteit van de Vlaamse Sociale Bescherming niet uit het oog verliezen. Zorgbudgetten zijn bedoeld om personen met een zorg- en ondersteuningsnood de noodzakelijke ondersteuning te bieden. Bij de uitvoering van de schorsingsregeling is het daarom belangrijk om blijvend aandacht te hebben voor de impact op de gebruiker.

De raad waardeert dat het ontwerp de mogelijkheid biedt om een afbetalingsregeling toe te staan en vraagt dat hiervan in de praktijk maximaal gebruik wordt gemaakt wanneer gebruikers zich in een financieel kwetsbare situatie bevinden. Ook wanneer de gebruiker niet zelf aan de basis ligt van de onterechte betaling, moet worden vermeden dat de toepassing van de maatregel leidt tot bijkomende financiële kwetsbaarheid of tot een onderbreking van noodzakelijke zorg en ondersteuning.

Daarnaast vraagt de raad bijzondere aandacht voor de praktische toepassing van de schorsingsregeling. Gebruikers kunnen via verschillende procedures in aanmerking komen voor een zorgbudget en ook de gronden voor een terugvordering kunnen uiteenlopen. Het is daarom belangrijk dat de uitvoeringsbesluiten voldoende duidelijkheid bieden over de toepassing van de regeling in deze verschillende situaties, zodat de zorgkassen de schorsingsregeling op een uniforme en rechtszekere manier kunnen toepassen.

Tot slot blijft duidelijke en toegankelijke communicatie essentieel. Gebruikers moeten op een begrijpelijke manier worden geïnformeerd over de redenen van een terugvordering, de beschikbare mogelijkheden (waaronder een eventuele afbetalingsregeling) en de stappen die van hen worden verwacht. Het is daarbij wenselijk dat zij ook duidelijk weten bij welke contactpersoon zij terecht kunnen voor bijkomende vragen of ondersteuning.

Zorg voor een werkbaar en toegankelijke uitvoering

De raad begrijpt de keuze om de huidige facturatietermijn te herbekijken. Tegelijk vraagt hij dat de nieuwe termijn voldoende werkbaar blijft voor voorzieningen en zorgverleners. Bij de verdere uitwerking dient rekening te worden gehouden met complexe dossiers, noodzakelijke correcties en situaties waarin gegevens niet tijdig beschikbaar zijn. Ook de voorwaarden waaronder de facturatietermijn kan worden geschorst of gestuit, verdienen een duidelijke uitwerking. De raad

vraagt daarnaast dat alle betrokken actoren tijdig worden geïnformeerd over de nieuwe regeling en de praktische gevolgen ervan.

Ook de regeling rond laattijdige bewijsvoering vraagt aandacht. De raad begrijpt de doelstelling om te vermijden dat invorderingskosten systematisch ten laste van de overheid blijven wanneer een vrijstelling pas laattijdig wordt aangetoond. Tegelijk vraagt hij dat voldoende rekening wordt gehouden met situaties waarin de laattijdige bewijsvoering redelijkerwijze niet aan de betrokkene kan worden toegerekend. Een zorgvuldige afbakening van het begrip *laattijdige bewijsvoering* is dan ook essentieel.

Tot slot vraagt de raad dat wordt ingezet op toegankelijke communicatie en voldoende ondersteuning, zodat gebruikers maximaal worden geholpen bij het tijdig aanleveren van de nodige bewijsstukken. Niet iedere gebruiker beschikt immers over dezelfde administratieve of digitale vaardigheden. Bijzondere aandacht is daarom nodig voor personen die minder digitaal of administratief vaardig zijn of voor wie de bewijsvoering om andere redenen minder evident is.